

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МУКАЧІВСЬКА МІСЬКА РАДА
МАЛОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВИТОЛЬДА ПЛЕЦЬКОГО В ОСВЕНЦІМІ
ХАРКІВСЬКА ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ
СОПОТСЬКА ВИЩА ШКОЛА**

**SOPOCKA
SZKOŁA WYŻSZA**

**СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ НАУКИ Й ОСВІТИ
В УМОВАХ ПОГЛИБЛЕННЯ
ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

**Збірник тез доповідей за матеріалами
V Міжнародної науково-практичної конференції**

**Мукачево
15 травня 2025 року**

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
науково-технічною радою Мукачівського державного університету
(протокол № 3 від «23» травня 2025 р.)*

С 91

Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів : збірник тез доповідей за матеріалами V Міжнародної науково-практичної конференції (15 травня 2025 р., м. Мукачєво). Мукачєво : Вид-во МДУ, 2025. 530 с.

У збірнику представлено тези доповідей за матеріалами IV Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів». Учасниками конференції розглянуто проблеми та перспективи розвитку педагогічної освіти, психолого-педагогічні аспекти професійного становлення особистості, сучасні орієнтири розвитку економіки, управління та інженерії, актуальні проблеми менеджменту, індустрії гостинності, суспільно-географічних та культурологічних досліджень.

Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, здобувачів вищої освіти, які займаються науково-дослідною роботою.

Редакційна колегія:

Капітан Л.І. – д-р істор. наук, професор (голова);

Туріс І.Ю. – канд. філол. наук, доцент;

Пігош В.А. – канд. екон. наук, доцент;

Максютова О.В. – PhD, провідний фахівець ВНТД

Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікації.

СТРАТЕГІЙ РОЗВИТКУ БІЗНЕСУ В УМОВАХ ПІСЛЯВОЄННОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ЕКОНОМІКИ	363
МАКСИМЕНКО Д., ТОКАР І. ЦИФРОВІЗАЦІЯ АГРОСЕКТОРУ: АСПЕКТИ АДАПТАЦІЇ АГРАРІЇВ ДО ІННОВАЦІЙ	365
МАКСИМЕНКО Д., ХОМА С. РОЗВИТОК ПІДПРИЄМНИЦТВА В УМОВАХ ЦИФРОВИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ	368
МАТВІЙЧУК С.С., БОКОЧ І.І., АНДРІЙШИН О.О. ПРОЕКТУВАННЯ АДАПТИВНОГО ОДЯГУ З УРАХУВАННЯМ ВИМОГ СПОЖИВАЧІВ	370
МАТВІЙЧУК С.С., ВАРГА В.Д., РОЛЬ ЕКСПЕРТИЗИ СИРОВИНИ У ФОРМУВАННІ СИСТЕМИ ПЕРЕРОБКИ ТЕКСТИЛЬНИХ ВІДХОДІВ	372
МАТВІЙЧУК С.С., МАТВІЙЧУК А.А., КУШНІР Н.П. ПРОЕКТУВАННЯ КОРСЕТНИХ ВИРОБІВ З ЗАСТОСУВАННЯМ ПРОГРАМ ТРИВИМІРНОГО МОДЕЛЮВАННЯ НА ФІГУРИ З ВІДХИЛЕННЯМ ВІД ТИПОВИХ	374
НЕСТЕРОВА С., БЛАК О. ПЛАНУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	376
НЯГОВСЬКИЙ І. ОЦІНКА ВПЛИВУ ІННОВАЦІЙ НА РОЗВИТОК РЕГІОНАЛЬНОГО ТУРИЗМУ	378
ОДОШЕВСЬКИЙ О.С., ПИТЬОВКА О.Ю. ПРО КОНКРЕТНИЙ КЛАС СТЕПЕНЕВИХ РЯДІВ, ЯКІ Є ЧАСТИННИМИ РОЗВ'ЯЗКАМИ ЛІНІЙНИХ ОДНОРІДНИХ ДИФЕРЕНЦІАЛЬНИХ РІВНЯНЬ k-ГО ПОРЯДКУ ЗІ СТАЛИМИ КОЕФІЦІЄНТАМИ	380
ПЕТРИЧКО М.М., МЕДЕНЦІЙ М.А. ПОДАТКОВІ ВАЖЕЛІ СТИМУЛЮВАННЯ БІЗНЕС-КУЛЬТУРИ	382
РАШКЕВИЧ О.А., ЛІНТУР І.В. ПАРАМЕТРИ ОЦІНЮВАННЯ ПОТЕНЦІАЛУ ТЕРИТОРІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ ГРОМАДИ	385
РЕМЕЗ В.С., ЛІНТУР І.В. ПРІОРИТЕТИ РОЗВИТКУ ТРАНСПОРТНОГО БІЗНЕСУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	387
РЕСЛЕР М., ЛАЛАК І. ЕТИЧНІ ТА ПРАВОВІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В БУХГАЛТЕРІЇ	390
РЕСЛЕР М., ФЕДОРЧУК С. ІННОВАЦІЙНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ В ДЕРЕВООБРОБНІЙ ГАЛУЗІ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ	393
РЕСЛЕР М., ЦИГАК О. ПЛАТФОРМИ ЕЛЕКТРОННОЇ ТОРГІВЛІ ЯК ІНСТРУМЕНТ МІЖНАРОДНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА	394
РОМАНЮК Р.І., БЕДЕВЕЛЬСЬКИЙ А.В. МЕТОДИКА ПЛАНУВАННЯ ЛОГІСТИЧНИХ СИСТЕМ ПІДПРИЄМСТВА	396
РОСОЛА У В., КОЖУШКАНИЧ В. ДРАЙВЕРИ ТА РИЗИКИ БАНКІВСЬКОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ	398
РОСОЛА У В., РОСОЛА А.П. ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ	400
РОСУЛ Р. В., МАКСЮТОВА О. В., КОЗМА А. І. СИСТЕМА ПОГЛЯДІВ НА ВИКЛАДАННЯ ЕЛЕКТРОТЕХНІКИ БЕЗПЕКИ ДЛЯ СТУДЕНТІВ ГУМАНІТАРНОГО НАПРЯМКУ	402
СЕРДЕНКО Т.В. ПЕРСОНАЛІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ ЗА ДОПОМОГОЮ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ	404
СЕДОУХОВ К.А., ЗЯБЛОВСЬКА Д.Є. СУЧАСНІ НАПРЯМКИ УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОЦЕСІВ ВИГОТОВЛЕННЯ ШВЕЙНИХ ВИРОБІВ	406
СТЕГНЕЙ М. І., БАТИН М. О., РОМАНЮК С. В. АДАПТАЦІЯ ТА РОЗВИТОК СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ В УМОВАХ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ ТА ІНТЕГРАЦІЇ ТРАНСПОРТНО-ЛОГІСТИЧНИХ ІННОВАЦІЙ	408
ФЕКЕТЕ Т.А., ГОЛОВАЧКО В.М. СУТНІСТЬ ТА ЗНАЧЕННЯ ОБЛІКОВОЇ	411

РОЗДІЛ 3

СУЧАСНІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ, УПРАВЛІННЯ ТА ІНЖЕНЕРІЇ

УДК 338.42.021-047.44(045)

РАШКЕВИЧ О.А.
аспірант,
ЛІНТУР І.В.
кандидат економічних наук,
доцент кафедри економіки та фінансів
Мукачівський державний університет

ПАРАМЕТРИ ОЦІНЮВАННЯ ПОТЕНЦІАЛУ ТЕРИТОРІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ ГРОМАДИ

Вирішення задач оцінки ресурсних спроможностей об'єднаної територіальної громади та визначення її ресурсного потенціалу є актуальним в сучасних реаліях і обумовлене потребою дієвого соціально-економічного розвитку територій, забезпечення виробництва конкурентоздатної високоякісної продукції, здійснення модернізації та технічного переоснащення підприємств різних галузей. Ефективність, раціональність і повнота використання ресурсного потенціалу території є найважливішим індикатором якості управління регіональним розвитком. Це обумовлено тим, що соціально-економічний розвиток об'єднаної територіальної громади багато в чому залежить від розміру і ефективності використання її ресурсного потенціалу.

Наявні в кожному суб'єкті України активи, їх непорівнянність і різноманітність, ускладнюють вивчення взаємозв'язку між наявністю ресурсів в об'єднаній територіальній громаді та результатами її економічного розвитку. На наш погляд, важливо не тільки визначити наявність певних активів, їх специфічні риси, якість, а й місце і роль громади в загальній системі національного господарства [1, 2].

Сучасний етап поступу національної економіки характеризується зсувом акцентів у бік вирішення проблем соціально-економічного розвитку територій на основі ефективного та раціонального використання їх ресурсного потенціалу, що спричиняє необхідність вдосконалення й оптимізації регіональної політики, підвищення якості та обґрунтованості ухвалених регіональними органами влади управлінських рішень, їх відповідності постійно змінним зовнішнім умовам.

Проблематика ресурсного забезпечення регіонального управління, розподілу ресурсів між територіями, збереження та примноження потенціалу територіальної громади знаходиться в центрі уваги багатьох вчених та фахівців.

Зокрема, Баценко Л., Мантула В. досліджують проблему оцінки ресурсних можливостей об'єднаної територіальної громади і визначення її ресурсного потенціалу [1].

Монастирський Г. Л. висуває гіпотезу дослідження територіальної спільноти базового рівня як економічної системи. Сформовано концепцію економічного розвитку територіальних спільнот базового рівня як об'єкта управлінського впливу. Визначено теоретичні засади та необхідність модернізації технологій управління місцевим економічним розвитком [2].

РОЗДІЛ 3

СУЧАСНІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ, УПРАВЛІННЯ ТА ІНЖЕНЕРІЇ

Мета даного дослідження полягає в розробці теоретико-методичних положень і практичних рекомендацій, які розкривають особливості оцінки потенціалу територіального розвитку громади.

Оцінювання потенціалу територіального розвитку - це процес визначення можливостей певної території для економічного, соціального, екологічного та інфраструктурного зростання. Такий аналіз є основою для стратегічного планування і прийняття управлінських рішень на рівні громад, регіонів або країни.

Формування механізму оцінювання потенціалу територіального розвитку громади важливо проводити такими параметрами: аналіз ресурсного потенціалу, оцінка природних ресурсів (земля, вода, корисні копалини, ліс); людський капітал (чисельність, освіта, кваліфікація населення); енергетичні, транспортні та інформаційні ресурси.

Наступними параметрами оцінки потенціалу територіального розвитку громади є оцінка соціально-економічного стану, шляхом дослідження економічної активності, рівня зайнятості та доходів населення, рівня підприємництва та інвестицій.

Оцінка соціальної інфраструктури (освіта, медицина, культура) є чітким індикатором ефективності функціонування територіальної громади.

Додатковим параметрами оцінки потенціалу розвитку громади просторово-інфраструктурний аналіз (розташування території, доступність до ринків і логістичних центрів, стан транспортної та інженерної інфраструктури), SWOT-аналіз розвитку території, ідентифікація перспективних напрямів розвитку та розробка сценаріїв розвитку на основі наявних даних.

Методи, що застосовуються: статистичний аналіз, ПС-моделювання, експертне опитування, бенчмаркінг (порівняння з іншими територіями), методи багатокритеріального оцінювання. Цей підхід дозволяє визначити пріоритети для інвестування, покращити ефективність управління і сприяти сталому розвитку території.

У відповідності до досліджених параметрів оцінювання потенціалу територіального розвитку Зеленої Долини, нами сформовано наступні рекомендації, на які варто звернути увагу з метою підкреслення переваг громади та розробки пропозицій щодо усунення недоліків у її функціонуванні:

- провести аудит усіх земель громади та оновити генеральний план;
- розробити Стратегію розвитку громади на 5 років із конкретними проектами;
- подати заявки на участь у державних і міжнародних програмах фінансування (DOBRE, U-LEAD, USAID);
- розпочати інформаційну кампанію для залучення молоді та підтримки локального бізнесу;
- ініціювати пілотний проект спільно з USAID у сфері цифровізації або аграрного розвитку;

РОЗДІЛ 3

СУЧАСНІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ, УПРАВЛІННЯ ТА ІНЖЕНЕРІЇ

- вивчити досвід інших громад, які реалізували проекти USAID (наприклад, підтримка молодіжних просторів або агропереробних кооперативів).

Висновки. Здійснене дослідження показало, що ресурсний потенціал об'єднаної територіальної громади, як соціально-економічна категорія, має свою складну ієрархічну структуру, компонентну основу якої складає природно-ресурсний, трудовий, матеріально-технічний, інформаційно-інноваційний та фінансово-економічний потенціал, а їх формування та реалізація відбувається під впливом детермінант внутрішнього та зовнішнього середовища, також соціальних, економічних, правових та політичних умов.

Вказані фактори здійснюють прямий та опосередкований вплив на функціонування громад, що, своєю чергою, визначає потенціал їх розвитку. Загалом процес розвитку громади охоплює соціальний розвиток і економічний поступ, що є засобом досягнення першого.

У сучасних умовах економіки знань та підвищення в ній ролі людини саме на рівні територіальної громади може відбуватися максимальна реалізація потенціалу з метою забезпечення розвитку. Говорячи про забезпеченість ресурсним потенціалом Зеленої громади (умовний приклад) слід відмітити, що воно знаходиться на досить високому рівні, що є позитивним для подальшого економічного розвитку даної території.

Література:

1. Баценко Л., Мантула В. Оцінка ресурсного потенціалу об'єднаної територіальної громади. *European journal of economics and management*. Volume 5. Issue 1. 2019.
2. Монастирський Г. Л. До питання теоретичної сутності механізму забезпечення економічного й соціального розвитку сільських поселень в системі державного регулювання економіки. *Вісник ТАНГ*: Зб. наук. праць. 2001. Вип. 16, С. 132-136.

УДК 330.332

РЕМЕЗ В.С.

аспірант,

ЛІНТУР І.В.

кандидат економічних наук,
доцент кафедри економіки та фінансів
Мукачівський державний університет

ПРІОРИТЕТИ РОЗВИТКУ ТРАНСПОРТНОГО БІЗНЕСУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Інноваційну діяльність щороку припиняють сотні підприємств. Чинниками, які насамперед перешкоджали здійсненню інноваційної діяльності, були вартісні, а саме: нестача власних коштів, великі витрати на нововведення, недостатня фінансова підтримка держави, високий економічний ризик, тривалий термін окупності нововведень, і звичайно, війна. Також заважала

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>